

PODCAST 9

SOLIDARNOŚĆ SPOŁECZNA W ŚWIECIE CYFROWYM

Dofinansowane przez
Unię Europejską

AUTPOST ACADEMY

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Wszystkie rezultaty wypracowane w ramach projektu „Budowanie więzi społecznych” udostępniane są na zasadzie otwartych licencji (CC BY-SA 4.0 DEED). Można z nich korzystać bezpłatnie i bez ograniczeń. Kopiowanie lub przetwarzanie tych materiałów w całości lub w części bez zgody autora jest zabronione. W przypadku wykorzystania rezultatów niezbędne jest podanie źródła finansowania oraz jego autorów.

Witamy w naszym podcaście! W ostatnich odcinkach poruszyliśmy wiele aktualnych trendów i zagadnień związanych z solidarnością społeczną. Tym razem zagłębiamy się w zupełnie nowy i rozwijający się temat – cyfrową przestrzeń.

Ta przestrzeń rozwija się niezwykle szybko. Czy zatem solidarność społeczna może mieć miejsce w sieci?

W erze zdominowanej i zrewolucjonizowanej przez interakcje cyfrowe, solidarność społeczna przybrała nowe formy, dostosowując się do wirtualnego krajobrazu. Platformy cyfrowe umożliwiły ludziom łączenie się, współpracę i wzajemne wspieranie w sposób przekraczający bariery geograficzne.

Rozwój społeczności internetowych odgrywa ważną rolę w promowaniu solidarności społecznej, łącząc osoby o wspólnych zainteresowaniach, zmaganiach i aspiracjach. Funkcjonują one na wielu platformach, takich jak Reddit, grupy na Facebooku, Discord, X i Instagram, żeby wymienić tylko kilka.

Od grup rodzicielskich po sale gier, teraz możesz znaleźć w internecie wszystko, co Cię interesuje. Wspomniane grupy promują solidarność społeczną, oferując wsparcie, wskazówki i budując nowe przyjaźnie.

Istnieją aplikacje profesjonalne i edukacyjne, na przykład LinkedIn i Coursera, które umożliwiają profesjonalistom i studentom dzielenie się wiedzą i możliwościami. Rozwój przestrzeni cyfrowych ułatwia lokalne i globalne inicjatywy pomocy wzajemnej, w ramach których ludzie udzielają sobie nawzajem wsparcia finansowego, emocjonalnego lub logistycznego.

Rozwój społeczności internetowych wiąże się oczywiście z wyzwaniami. Wiele z nich wzmacnia istniejące przekonania, co czasami prowadzi do dezinformacji lub radykalizacji. Anonimowość internetu może prowadzić do toksycznych zachowań, które podważają solidarność, a nie każdy ma równy dostęp do tych społeczności z powodu braku dostępu do internetu lub braku kompetencji cyfrowych.

Nie tylko społeczności internetowe promują solidarność społeczną w świecie cyfrowym. Zbieranie pieniędzy na cele społeczne, pokrycie kosztów leczenia, działalność charytatywną lub projekty społeczne za pośrednictwem platform takich jak GoFundMe umożliwiło ludziom zjednoczenie się we wspólnej sprawie. Tego typu narzędzia umożliwiły dostęp do wsparcia finansowego, umożliwiając każdemu wnioskowanie o fundusze lub przekazywanie ich. Jest to doskonały sposób na wzmocnienie solidarności społecznej wśród społeczności, często poprzez szybką mobilizację wsparcia dla społeczności dotkniętych klęskami żywiołowymi, takimi jak powódzie, pożary czy trzęsienia ziemi.

Jednak, jak w przypadku każdej czynności wykonywanej w Internecie, musimy być świadomi oszustw, gdyż niektórzy ludzie wykorzystują crowdfunding do osobistych korzyści.

Media społecznościowe stają się coraz bardziej podstawowym narzędziem aktywizmu, umożliwiając szybką mobilizację, zwiększanie świadomości i zaangażowanie. Rozwój ruchów internetowych, takich jak #MeToo, który podniósł świadomość na temat molestowania seksualnego, oraz #BlackLivesMatter, który wywołał globalne protesty przeciwko niesprawiedliwości rasowej, sprawia, że ta idea zaczyna jednoczyć coraz więcej społeczności online.

Teraz o wiele łatwiej i szybciej niż kiedykolwiek wcześniej możesz otworzyć telefon i dołączyć do grupy. Dlatego musimy dbać o dobrą cyberetykę. Ona i odpowiedzialne obywatelstwo cyfrowe są kluczowe dla utrzymania i wzmocnienia solidarności społecznej w świecie cyfrowym. Sposób, w jaki ludzie wchodzą w interakcje online, dzieląc się informacjami, angażując się w dyskusje i szanując innych, bezpośrednio wpływa na zaufanie, inkluzywność i wspólne działania.

Jak ważne jest budowanie zaufania w sieci?

Zaufanie jest fundamentem solidarności społecznej. Etyczne zachowanie w sieci wzmacnia poczucie niezawodności i bezpieczeństwa w interakcjach cyfrowych. Kiedy ludzie postępują uczciwie, szanują prywatność i angażują się odpowiedzialnie, tworzą środowisko, w którym czują się bezpiecznie, wyrażając siebie i szukając wsparcia.

Czy zaufanie ma wpływ na solidarność społeczną?

Tak. Zaufanie sprzyja otwartym i wartościowym dyskusjom oraz wzmacnia relacje w społecznościach internetowych. Utrata zaufania, nawet w sieci, prowadzi do wycofania, sceptycyzmu i wrogości.

Weźmy na przykład grupę wsparcia dla osób ze zdrowiem psychicznym na Facebooku. Grupa prosperuje, gdy jej członkowie z szacunkiem dzielą się swoimi doświadczeniami i zachowują poufność. Jeśli jednak ktoś ujawni osobiste historie poza grupą, zaufanie zostaje nadszarpnięte, a solidarność osłabiona.

Cyberprzemoc narasta w świecie cyfrowym, a nękanie coraz częściej przybiera formę online. Nękanie i ten rodzaj przemocy mogą niszczyć spójność społeczną i tworzyć podziały w społecznościach cyfrowych. Kiedy jednostki lub grupy spotykają się z dyskryminacją lub ukierunkowanymi atakami, mogą wycofywać się z przestrzeni online, osłabiając solidarność. Wielu aktywistów na rzecz sprawiedliwości społecznej, zwłaszcza kobiety i społeczności marginalizowane, doświadcza poważnego nękania w internecie. Zjawisko to zniechęca do udziału i osłabia ruchy takie jak #MeToo.

Aby zwalczać te problemy, konieczne jest wprowadzenie skuteczniejszej polityki moderacji i narzędzi do walki z nękaniami, a także wdrożenie platform cyfrowych, które będą egzekwować standardy etyczne i rozliczalność.

Przejdźmy teraz do tematu dezinformacji w Internecie.

Wszyscy wiemy, jak szybko wiadomości się rozprzestrzeniają, a dezinformacja jeszcze szybciej w internecie, podważając solidarność poprzez wprowadzanie zamieszania, nieufności i podziałów. Fałszywe informacje mogą manipulować opinią publiczną, osłabiać ruchy społeczne, a nawet wywoływać wrogość między różnymi grupami.

Ten problem ma ogromny wpływ na solidarność społeczną. Podczas gdy dyskusje oparte na faktach jednoczą społeczność wokół wspólnych celów i przyczyniają się do świadomego podejmowania decyzji, fałszywe wiadomości tworzą podziały i nieufność poprzez taktykę manipulacji, która osłabia wysiłki na rzecz sprawiedliwości społecznej.

Dobrym przykładem jest pandemia COVID-19, podczas której fałszywe informacje na temat szczepionek podzieliły społeczność, utrudniając skuteczność działań w zakresie zdrowia publicznego.

Pamiętaj, aby sprawdzić fakty, zanim udostępnisz wpisy w Internecie i zgłoś osoby, o których wiesz, że rozpowszechniają nieprawdziwe informacje.

Prywatność jest kolejnym ważnym aspektem solidarności społecznej w Internecie.

W miarę jak ta idea wkracza w erę cyfrową, musimy zadbać o ochronę prywatności i zachęcać innych do etycznego korzystania z danych. Naruszenia prywatności, wycieki danych i nieetyczne praktyki nadzoru podważają zaufanie do przestrzeni cyfrowej. Kiedy ludzie czują, że ich dane osobowe nie są bezpieczne, rzadziej angażują się w społeczności internetowe, aktywizm lub wspierają finansowo inicjatywy cyfrowe.

Etyczne praktyki dotyczące danych przyczyniają się do tworzenia bezpieczniejszych i bardziej inkluzywnych przestrzeni online, a ludzie chętniej wspierają sprawy, których bezpieczeństwo wynika z bezpieczeństwa ich informacji.

Gdy zaczynamy eksplorować świat online, musimy pamiętać o promowaniu przepisów o ochronie prywatności, kompleksowym szyfrowaniu danych i przestrzeganiu wszelkich obowiązujących przepisów RODO.

Odpowiedzialny obywatel cyfrowy angażuje się w dyskusje, szanuje różnorodne perspektywy i tworzy środowiska sprzyjające inkluzywności. Etyczne interakcje online gwarantują, że głosy osób marginalizowanych zostaną usłyszane, a solidarność obejmie wszystkie grupy społeczne.

Musimy pamiętać o cienkiej granicy między konstruktywnym aktywizmem a mową nienawiści.

Ruch na rzecz klimatu kwitnie, gdy ludzie dyskutują o rozwiązaniach i współpracują. Jednak gdy rozmowy przeradzają się w wrogie ataki na jednostki lub grupy przeciwników, tracimy solidarność, a postęp zostaje zahamowany.

Cyberetyka i odpowiedzialne obywatelstwo cyfrowe bezpośrednio wpływają na siłę i odporność solidarności społecznej w świecie cyfrowym. Etyczne zachowania w sieci promują zaufanie, inkluzywność i wspólne działania, podczas gdy nieetyczne praktyki, takie jak cyberprzemoc, dezinformacja i naruszenia prywatności, podważają jedność.

Co możemy zrobić, aby wzmocnić solidarność społeczną w Internecie?

- Postępuj odpowiedzialnie w Internecie, weryfikując informacje i szanując prywatność.
- Wspieraj ofiary cyberprzemocy i twórz bezpieczne przestrzenie.
- Zaangażuj się w znaczącą aktywność cyfrową.
- Wspieraj etyczne zasady promujące inkluzywność i bezpieczeństwo danych.

Promując etyczne zachowania w świecie cyfrowym, możemy stworzyć bardziej połączony, wspierający i ujednolicony świat online, w którym kwitnie solidarność społeczna.

Przyjmując odpowiedzialne podejście do obywatelstwa cyfrowego, możemy zagwarantować, że technologia w dalszym ciągu będzie siłą jedności, wzmocnienia pozycji i pozytywnych zmian społecznych.

W erze cyfrowej ta idea kwitnie, gdy jednostki i społeczności łączą się, okazując empatię, odpowiedzialność i wzajemne wsparcie. Jak widzieliśmy, internet oferuje potężne narzędzia do budowania relacji, wspierania i wspólnego działania, ale jednocześnie stawia przed nami poważne wyzwania, które mogą podważać zaufanie, inkluzywność i jedność. Kluczem do wspierania pozytywnej solidarności społecznej w internecie jest praktykowanie cyberetyki i odpowiedzialnego obywatelstwa cyfrowego.

Etyczne zachowanie w przestrzeni cyfrowej, czy to poprzez zwalczanie dezinformacji, poszanowanie prywatności, czy zapobieganie nękanii, jest fundamentem spójnej i wspierającej społeczności online. Odpowiedzialne działania budują zaufanie, zachęcają do otwartego dialogu i wzmacniają ruchy społeczne, tworząc środowisko, w którym może rozkwiatać solidarność. Jednocześnie świat cyfrowy wprowadził nowe formy społeczności internetowych, crowdsourcingu i aktywizmu, umożliwiając jednostkom angażowanie się w sprawy publiczne i wspieranie się nawzajem w innowacyjny sposób. Czy to poprzez globalne ruchy, takie jak #BlackLivesMatter, czy crowdfunding na pokrycie kosztów leczenia, technologia ułatwiła zjednoczenie się i podejmowanie wspólnych działań. Jednak potencjalne zagrożenie cyberprzemocą, dezinformacją i wykluczeniem cyfrowym wymaga ciągłej czujności i etycznych praktyk, aby zapewnić wszystkim równy udział.

Przepaść cyfrowa pozostaje kluczową przeszkodą dla prawdziwej globalnej solidarności, ponieważ nierówny dostęp do technologii nadal marginalizuje niektóre społeczności. Działania mające na celu zniwelowanie tej przepaści poprzez niedrogi internet, programy rozwoju kompetencji cyfrowych i inkluzywny rozwój technologii są niezbędne, aby zapewnić wszystkim dostęp do korzyści płynących z połączonego świata.

Mamy nadzieję, że ten podcast przypadł Ci do gustu. Polub go i zasubskrybuj, aby uzyskać więcej treści dotyczących solidarności społecznej. Kolejny odcinek skupi się na nowych pokoleniach solidarności społecznej. Pamiętaj, aby dbać o bezpieczeństwo w sieci!

Do zobaczenia następnym razem!

BIBLIOGRAFIA

1. Castells, M. (2009). Potęga komunikacji. Oxford University Press.4
2. Cohen, J. (1985). Idea wspólnoty politycznej: historyczna reinterpretacja. University of Minnesota Press.
3. McCosker, A. i Kift, S. (2019). „Obywatelstwo cyfrowe i uczestnictwo online”. The Journal of Social Media in Society.
4. Robinson, L. (2020). Włączenie cyfrowe i dobro publiczne: Perspektywy globalnego obywatelstwa cyfrowego. Routledge.
5. Tufekci, Z. (2017). Twitter i gaz łzawiący: siła i kruchość protestu sieciowego. Yale University Press.
6. Van Dijck, J. (2013). Kultura łączności: krytyczna historia mediów społecznościowych. Oxford University Press.